

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/122/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114208773
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114208773.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa B. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX Q. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Vajnorská 20, 831 03 Bratislava, proti odporcovi I. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. V. XXXX/X, XXX XX O. O., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Martin Kováčik, s.r.o. so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 236 876, v konaní o zaplatenie 100.000,00 € s príslušenstvom a zmluvnej pokuty, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 12C/195/2014-117 zo dňa 30. 10. 2014, takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľa na pripustenie vstupu ďalšieho účastníka konania na strane odporcu **z a m i e t a a** zmenu návrhu **n e p r i p ú š ť a**.

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 760,94 € k rukám jeho právneho zástupcu, do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorý sa domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 100.000,00 € titulom zmluvy o pôžičke uzatvorenej s odporcom dňa 11. 05. 2011 spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 9,5 % zo sumy 100.000,00 € od 21. 07. 2011 do zaplatenia, a spolu so zmluvnou pokutou za obdobie od 21. 07. 2011 do 06. 09. 2011 zo sumy 111.600,00 € vo výške 2.622,60 €, zmluvnou pokutou vo výške 0,05 % za každý deň omeškania zo sumy 100.000,00 € od 07. 09. 2011 do zaplatenia. Navrhovateľ poukazoval najmä na to, že predmetná zmluva o pôžičke bola uzatváraná medzi účastníkmi konania ako fyzickými osobami, hoci boli podnikateľmi. Predmetnú pohľadávku si navrhovateľ uplatnil aj v reštrukturalizačnom konaní v domnení, že na odporcu je vyhlásený malý konkurz a v dôsledku toho, že si pohľadávku prihlásil a správca ju nepoprel, mal za to, že nenastal zánik tejto pohľadávky, keď do reštrukturalizácie nebol zahrnutý osobný majetok dlžníka.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na podstatu reštrukturalizačného konania, ktorým je ozdravenie podnikania dlžníka s tým, že fyzická osoba podnikateľ vykonáva podnikateľskú činnosť na vlastnú zodpovednosť, pričom nie je pri nej ani pri živnostníkovi stanovené obmedzenie jej ručenia vlastným majetkom za záväzky z podnikania (ako je tomu u takých podnikateľských subjektov ako spoločnosť s ručením obmedzeným, či komanditná spoločnosť). Fyzická osoba podnikateľ ručí za svoje záväzky z podnikania celým aj súkromným majetkom a na uspokojenie veriteľov dlžníka sa tak, či už v konkurze alebo reštrukturalizácii použije celý jeho majetok bez ohľadu na charakter záväzku zodpovedajúci prihlásenej pohľadávke veriteľa. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil, že v reštrukturalizácii

sa vyporiadavajú všetky záväzky dlžníka - fyzickej osoby podnikateľa, v dôsledku čoho je možné prihlásiť aj pohľadávky z inej ako podnikateľskej činnosti. Uvedenému naznačuje aj označenie úpadcu, resp. dlžníka v prihláškach pohľadávok veriteľov, ktoré rozlišuje len medzi fyzickou a právnickou osobou. Navrhovateľ si teda predmetnú pohľadávku, aj keď voči fyzickej osoby prihlásil do reštrukturalizácie (sp. zn. 1R/80/2011) správne.

Po oboznámení sa so spisom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1R/8/2011 podľa okresného súdu nevyplýva, že by bola vyslovená neúčinnosť reštrukturalizačného plánu, ktorý nadobudol účinky 28. 06. 2012 voči akémukoľvek veriteľovi. Odporca uhradil v zmysle reštrukturalizačného plánu 5 % zo zistenej sumy pohľadávky navrhovateľa (5.872,95 €) do jedného roka od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k potvrdeniu plánu súdom. Vo zvyšnom rozsahu (111.586,05 €) sa pohľadávka stala nevykonalnou rovnako ako časť žalovanej pohľadávky neprihlásenej do reštrukturalizácie podľa § 120 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „Zákon o konkurze a reštrukturalizácii“).

Pokiaľ ide o úrok z omeškania po začatí reštrukturalizačného konania, uvedená pohľadávka sa v celom rozsahu považuje za odpustenú v zmysle ust. § 138 ods. 2 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ohľadne zmluvnej pokuty po začatí reštrukturalizačného konania (od 12. 11. 2011) nárok na jej zaplatenie vznikol omeškaním odporcu s uhradením istiny podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 11. 05. 2011 (21. 07. 2011), nie je pohľadávkou prednostnou v zmysle § 120 ods. 2 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a teda sa tak, ako zvyšok istiny stala nevykonalnou.

Vzhľadom na vyššie uvedené mal okresný súd za to, že žalovaná pohľadávka navrhovateľa v časti 5.872,95 € zanikla splnením a vo zvyšnom rozsahu (tak istiny, ako aj jej príslušenstva) nie je nárok na jej zaplatenie dôvodný kvôli zákonom stanovenej nevykonalnosti a odpusteniu. Právo domáhať sa žalovaného plnenia po zohľadnení zaplatenej časti by mal navrhovateľ len v prípade neúčinnosti plánu, aj to nie cestou žaloby na plnenie, mal by totiž rovno exekučný titul na celú zistenú sumu spolu s úrokom podľa osobitného predpisu, a to ust. § 161 ods. 1 a ods. 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V prípade účinnosti plánu by mal navrhovateľ právo domáhať sa pohľadávky v pôvodnej sume voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka (§ 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii), čo však nie je predmetom konania. Vzhľadom na tieto skutočnosti návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie navrhovateľ aj odporca.

Navrhovateľ napadol rozsudok okresného súdu z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p., ako aj z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b), c), d), e), f) O. s. p.. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť mu sumu 100.000,00 € s príslušenstvom, ako i zmluvnú pokutu vo výške 2.622,60 € a zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % za každý deň z omeškania zo sumy 100.000,00 €, alternatívne, aby rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za nezákonné, a to z dôvodu, že nevypočutie odporcu za prítomnosti navrhovateľa je upretie práva na zákonný a spravodlivý proces a nepochybne je i upretím práva konať pred súdom, ktorého integrálnou súčasťou je aj právo navrhovateľa, aby bol odporca k obsahu návrhu vypočutý, a aby mu navrhovateľ mohol klásť otázky. Skutočnosti zistené výsluchom odporcu by mali bezpochyby vplyv na rozhodnutie súdu vo veci samej, pričom jeho výsluch navrhoval už v žalobe. Z tohto dôvodu sa mal okresný súd pokúsiť o výsluch odporcu, a pokiaľ sa tento na pojednávanie nedostavil, pojednávanie mal súd odročiť, s tým, že v prípade jeho opakujúceho sa nedostavenia by zabezpečil jeho výsluch predvedením alebo predvolaním pod hrozbou uloženia pokuty. Okresný súd však nemal rozhodnúť bez toho, aby odporcu vypočul a ani sa nepokúsil o opätovné vykonanie dôkazu výsluchom odporcu, čím okresný súd nezachoval ani princíp ústnosti a priamosti najmä vo vzťahu k odporcovi, ktorého zmyslom je, aby sa súd oboznámil so skutkovým stavom bezprostredne stykom s účastníkom konania prostredníctvom priamej ústnej komunikácie. Prečo súd nepovažoval výsluch odporcu za nutný vo svojom rozhodnutí

nezdôvodnil. V tejto časti je preto odôvodnenie rozsudku nepreskúmateľné, ak neobsahuje odôvodnenie, prečo upustil od vylúčeného odporcu, a tento dôkaz nevykonával. Aj nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku spočívajúceho v neodôvodnení nevykonania navrhnutého dôkazu súdom zakladá porušenie práva účastníka konať a uplatňovať právo pred súdom, ako aj právo na spravodlivý proces, medzi ktoré patrí i právo, aby bol v konaní vypočutý odporca súdom za prítomnosti navrhovateľa. Okresný súd tak založil svoje rozhodnutie bez náležite zisteného skutkového stavu, a toto oprel len o právny názor, ktorý tlmočil právny zástupca odporcu, pričom sa nevysporiadal s právnym názorom odvolacieho exekučného súdu vysloveného v jeho rozhodnutí pod sp. zn. 43CoE/49/2014 (Krajského súdu v Banskej Bystrici). Opätovne zdôraznil, že jeho pohľadávka vznikla zo zmluvy o pôžičke, ktorá bola uzatvorená medzi ním ako veriteľom a na druhej strane odporcom, ako fyzickou osobou nepodnikateľom ako dlžníkom. Pokiaľ by prvostupňový súd odporcu vypočul, zistil by, že tento je ženatý a Zmluvu o pôžičke uzavrel počas manželstva. Po podaní jeho žaloby bolo následne povinnosťou súdu v konaní zodpovedať predbežnú otázku, či pohľadávka patriaca do BSM mohla zaniknúť a vysporiadať sa v reštrukturalizačnom konaní, ktorého účelom je ozdravenie podniku, a nie ozdravenie BSM. Touto predbežnou otázkou sa súd vôbec nezaoberal. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 53 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, že len vyhlásením konkurzu zaniká BSM úpadcu a musí sa vysporiadať, čo neplatí pre reštrukturalizačné konanie, ktoré smeruje k ozdraveniu podniku a nie k ozdraveniu majetkových pomerov manželov patriacich do BSM. Polemizoval s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého podaním určovacej žaloby na neúčinnosť reštrukturalizačného plánu voči navrhovateľovi, pokiaľ by navrhovateľ preukázal naliehavý právny záujem na takomto určení, by získal exekučný titul na celú zistenú sumu spolu s úrokmi podľa osobitného predpisu, a tento právny záver je podľa neho bez právneho významu vzhľadom na vyššie uvedené. Žaloba na neúčinnosť reštrukturalizačného plánu by úspešná nemohla byť, lebo nepochybne jeho pohľadávka do reštrukturalizácie nepatriala, keďže je pohľadávkou patriacou do BSM, čo mal súd riešiť ako zásadnú predbežnú otázku. Ani v spise Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1R/80/2011 nie je dohoda o schválení vyporiadania BSM súdom, lebo v reštrukturalizácii sa rieši len majetok slúžiaci na podnikanie a BSM povolením a schválením reštrukturalizačného plánu nezaniká, a ani sa nevyporiadava. Vzhľadom na to sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z osobného majetku odporcu, ako aj z majetku, ktorý má odporca v BSM, pretože pôžička bola poskytnutá fyzickej osobe - odporcovi a nemala žiadny súvis s jeho podnikaním. Keďže k vyporiadaniu BSM nedošlo, nemohol ani zaniknúť dlh odporcu z pôžičky, ktorý nevznikol v súvislosti s podnikaním, ale tvorí súčasť BSM. Aj z ust. § 2 zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní vyplýva, že za záväzky vzniknuté z podnikania ručí podnikateľ aj svojim osobným majetkom, teda záväzky vzniknuté z podnikania možno uspokojiť aj z osobného majetku podnikateľa patriaceho do BSM alebo z majetku patriaceho výlučne jemu.

Na záver poukázal na to, že ak by reštrukturalizačný správca s náležitou odbornou starostlivosťou skúmal pôvod jeho pohľadávky, musel by ju vylúčiť z reštrukturalizačného konania ako pohľadávku tam nepatriacu, ale patriacu do BSM odporcu, lebo nemala na základe dokladov žiadny súvis s podnikaním. To, že tak reštrukturalizačný správca neurobil, neznamená, že jeho pohľadávka patriaca do BSM zanikla v reštrukturalizácii, pretože to odporuje zákonu. Vzhľadom na uvedené je rozhodnutie prvostupňového súdu zmätočné, odporujúce zákonu.

Odporca podal odvolanie čo do výroku o náhrade trov konania. I keď súd priznal v konaní jemu ako úspešnému náhradu trov konania, nepriznal mu ich v ním uplatnenej výške. Okresný súd mu nepriznal trovy právneho zastúpenia za poradu s klientom dňa 27. 10. 2014 po osobnom prevzatí vyjadrenia navrhovateľa k odporu a podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 28. 10. 2014 k vyjadreniu navrhovateľa. Nepriznané trovy právneho zastúpenia považuje za účelné vzhľadom na skutočnosť, že dňa 27. 10. 2014 bol advokátsky koncipient nahliadnuť do súdneho spisu, o čom svedčí úradný záznam a dňa 27. 10. 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k odporu podanému odporcom, ktoré sa nachádza v súdnom spise. O tom, že sa navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril k odporu podanému odporcom, sa právny zástupca odporcu dozvedel na základe nahliadnutia do súdneho spisu. Následne na to dňa 27. 10. 2014 ho právny zástupca oboznámil na osobnej porade s vyjadrením navrhovateľa zo dňa 24. 10. 2014. Túto poradu preto považuje za dôvodnú, keď jej obsahom bolo nielen oboznámenie s vyjadrením navrhovateľa, ale hlavne osobná porada ohľadom ďalšieho postupu v konaní. Keďže vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 24. 10. 2014 obsahuje nové skutočnosti, ktoré navrhovateľom dovtedy neboli uplatnené v žiadnom z jeho vyjadrení, považovali za potrebné sa účelne brániť a vyjadriť sa k týmto skutočnostiam. Vo vyjadrení zo dňa 28. 10. 2014 reaguje na vyjadrenie navrhovateľa a uvádza v ňom stanovisko k jeho tvrdeniam. Práve

argumentácia obsiahnutá v tomto vyjadrení bola relevantná pre konečné rozhodnutie súdu. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v časti výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že uloží navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania v celkovej výške 11.060,62 €, ako i trovy konania odvolacieho.

Odporca k odvolaniu navrhovateľa v písomnom vyjadrení uviedol, že námietka navrhovateľa v odvolaní, že odporca nebol osobne prítomný na pojednávaní, nie je dôvodná. Podľa neho medzi účastníkmi konania nebol sporný skutkový stav veci a v tomto konaní išlo výlučne o posúdenie právnej otázky. Práve na základe tejto skutočnosti usúdil, že jeho účasť na pojednávaní nie je potrebná, právny zástupca ho ospravedlnil, zaujal stanovisko, ktorým reagoval na vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 24. 10. 2014. Okrem toho svoj názor prezentoval na pojednávaní 30. 10. 2014 prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý bol na pojednávaní prítomný osobne. vzdal sa teda sám práva byť prítomný na pojednávaní, využil svoje právo zakotvené v § 24 O. s. p., preto k porušeniu práv odporcu, teda ani navrhovateľa nedošlo. Za zmatečné považoval naopak vyjadrenie navrhovateľa spočívajúce v tom, že tento tvrdil, že sa mylne domnieval, že si pohľadávku prihlasuje do malého konkurzu. Je však nepochybné, že navrhovateľ si pohľadávku zo Zmluvy o pôžičke prihlásil prihláškou do reštrukturalizačného konania. Keďže si ju prihlásil do reštrukturalizácie a dokonca sa zúčastnil aj schôdze veriteľov, bol si vedomý, že bola povolená reštrukturalizácia, a nie malý konkurz. V tejto súvislosti poukázal na § 113 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii s tým, že na základe tohto ustanovenia v priebehu reštrukturalizačného konania nemohol byť vyhlásený ani malý konkurz. Tento mohol byť vyhlásený len po zastavení reštrukturalizačného konania. Právne konštrukcie, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní v súvislosti s poskytnutou pôžičkou v nadväznosti na BSM sú podľa neho bez právneho významu. Nie je dôležité, či pohľadávka navrhovateľa bola súčasťou BSM odporcu a jeho manželky, alebo išlo o individuálny záväzok odporcu. Dôležité je to, že do konkurzu a reštrukturalizácie sa prihlasujú všetky pohľadávky voči dlžníkovi, ktoré vznikli pred začatím konkurzu alebo reštrukturalizácie bez ohľadu na to, či ide o pohľadávky pochádzajúce z podnikateľskej činnosti alebo nie. Poukázal i na uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 21CoKr/4/2013 a rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/79/2012. Na záver zdôraznil, že fyzická osoba je tou istou fyzickou osobou, či už s podnikateľským alebo nepodnikateľským oprávnením, ktorá má spôsobilosť mať práva a povinnosti, založená je narodením a zaniká smrťou. Takáto fyzická osoba zodpovedá svojmu veriteľovi celým svojím majetkom ako dlžník, nie ako podnikateľ, resp. nepodnikateľ, čo je v súlade i so systematickým členením Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, kde sa používa pojem

„dlžník“, ktorý je rozlišovaný z pohľadu jeho subjektivity jedine na fyzickú alebo právnickú osobu. Fyzická osoba - podnikateľ teda zodpovedá za svoje záväzky celým svojím majetkom, a z tohto dôvodu nemožno k odporcovi - podnikateľovi (dlžníkovi) pristupovať v prípade dlhov raz ako ku fyzickej osobe - podnikateľovi a v inom prípade ako ku fyzickej osobe - nepodnikateľovi a na základe takéhoto členenia jeho záväzky rozdeľovať. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolania oboch účastníkov konania viazaný rozsahom a dôvodmi ich odvolaní v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ podal návrh na rozšírenie svojho návrhu voči odporkyňi 2/ - manželke odporcu v 1/ rade s tým, aby odvolací súd pripustil zmenu návrhu (petitu) a povinnosť zaplatiť mu 100.000,00 € s príslušenstvom, zmluvnú pokutu vo výške 2.622,60 € a zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % za každý deň omeškania zo sumy 100.000,00 € uložil aj odporkyňi 2/, teda manželke odporcu. Úvodom však žiadal, aby odvolací súd pripustil, aby do konania na strane odporcu vstúpila odporkyňa 2/ XT. manželka odporcu 1/, a to v zmysle § 92 ods. 1 O. s. p.. Uvedeného sa domáhal v zmysle § 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii reagujúc na argumenty odporcu, pretože pokiaľ by sa reštrukturalizácia mala týkať aj osobných dlhov netýkajúcich sa podnikania odporcu 1/, v takom prípade s odkazom na uvedené ustanovenie Zákona o konkurze a reštrukturalizácii prichádza

do úvahy vymáhanie pohľadávky voči odporkyňi 2/ ako manželky odporcu 1/ z titulu spoludlžníctva a ručiteľstva z BSM.

Odvolačný súd sa prioritne zaoberal návrhom navrhovateľa podaným v odvolacom konaní, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd v zmysle ust. § 92 ods. 1 O. s. p. pripustil do konania vstup odporkyne 2/ W. J., manželky odporcu 1/ odôvodňujúc predmetný návrh ust. § 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Podľa § 92 ods. 1 O. s. p. na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

Podľa § 216 ods. 1 O. s. p. ustanovenia § 92 ods. 1 a 4, § 97 a 98 pre odvolacie konanie neplatia.

Ako je vyššie uvedené, niektoré ustanovenia upravujúce konanie pred súdom prvého stupňa pre odvolacie konanie neplatia, nakoľko ich zákon vylučuje. Pre odvolacie konanie neplatí ust. § 92 ods. 1 a 4 upravujúce pristúpenie ďalšieho účastníka do konania, či zmenu účastníkov konania, ako i ust. § 97 a 98 upravujúce uplatnenie vzájomného návrhu, či započítanie ako formu obrany. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd z dôvodu ustálenia okruhu účastníkov konania posúdil návrh navrhovateľa na pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania v zmysle ust. § 92 ods. 1 O. s. p. ako neprípustný, ktorý vylučuje samotné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, preto mu neostávalo iné, ako návrh navrhovateľa na pripustenie vstupu ďalšieho účastníka konania na strane odporcu v zmysle § 216 O. s. p. zamietnuť. Navyiac v odvolacom konaní nemožno rozšíriť žalobu na druhého z manželov ani v zmysle súdnej judikatúry (R35/1966). V nadväznosti na uvedené následne nemohol odvolací súd považovať za dôvodný ani jeho návrh na pripustenie zmeny návrhu vo veci samej tak, aby povinnosť, uloženia ktorej sa domáha navrhovateľ voči odporcovi, bola uložená v rovnakom rozsahu jeho manželke ako odporkyňi 2/.

Podľa § 95 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd.

Doposiaľ okresný súd nevykonával dokazovanie vo vzťahu k manželke odporcu, preto výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Navyiac uloženie povinnosti súdom niekomu kto nie je účastníkom konania by bolo v rozpore s princípmi formálnej logiky. Odvolací súd preto návrh navrhovateľa na zmenu návrhu podľa § 95 ods. 2 O. s. p. nepripustil.

Po tom, ako odvolací súd nepripustil vstup ďalšieho účastníka do odvolacieho konania a nepripustil ani zmenu návrhu v zmysle návrhov podaných navrhovateľom v odvolacom konaní, skúmal okolnosť, či zo strany okresného súdu nedošlo k postupu, ktorým by bola odňatá možnosť účastníkovi konať pred súdom, ak uvedené malo podľa navrhovateľa vyplývať z toho, že okresný súd nevypočul odporcu na pojednávaní, nevykonal dôkaz výsluchom odporcu, čím mu odňal jeho právo klásť odporcovi otázky, resp. nezachoval princíp ústnosti a priamosti vo vzťahu k odporcovi, ktorého zmyslom podľa navrhovateľa je, aby sa súd oboznámil so skutkovým stavom bezprostredne stykom s účastníkmi konania prostredníctvom priamej ústnej komunikácie.

Procesný postup okresného súdu, ktorý prejednal vec na nariadenom pojednávaní dňa 30. 10. 2014 bez účasti odporcu, považoval navrhovateľ za rozporný z dôvodu, že okresný súd rozhodol v jeho neprítomnosti, pričom za účelom zistenia riadneho skutkového stavu sám nariadil výsluch účastníkov konania podľa § 131 ods. 1 O. s. p.. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ, resp. jeho právny zástupca na pojednávaní dňa 30. 10. 2014 nenavrhol dôkaz výsluchom odporcu, ale ani v iných podaniach adresovaných súdu. Súd vykonal dokazovanie listinami: návrhom zo dňa 14. 04. 2014, zmluvou o pôžičke zo dňa 11. 05. 2011, výdavkovým a príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 11. 05. 2011, príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 06. 09. 2011 a oznámil obsah listín špecifikovaných na strane 109 predmetnej zápisnice o pojednávaní zo dňa 30. 10. 2014 vrátane odporu proti platobnému rozkazu zo dňa 28. 07. 2014, a vyjadrenia odporcu zo dňa 28. 10. 2014. Z uvedeného nevyplýva, že by

navrhovateľ navrhol vykonať dôkaz výsluchom odporcu napriek tomu, že navrhovateľ mal v konaní právneho zástupcu a zároveň bol o svojich právach v zmysle § 120 ods. 4 O. s. p. riadne poučený. Uvedené vyplýva z predvolania na pojednávanie, ktoré bolo doručené navrhovateľovi dňa 09. 10. 2014 (č. I. 52 spisu) a následne bol o svojom práve poučený aj na pojednávaní dňa 30. 10. 2014. O povinnosti označiť a navrhnuť vykonanie dôkazov najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie v zmysle § 120 ods. 4 O. s. p. bol navrhovateľ teda riadne poučený. Za takýto návrh nemožno považovať samotnú žalobu, ak v nej navrhovateľ len všeobecne označil ako dôkaz výsluch účastníkov konania, a tento následne nenavrhol vykonať.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiadúci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak by súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým by odňal účastníkovi jeho procesné práva. Z obsahu spisu nevyplýva, že by navrhovateľ vykonanie dôkazu osobným výsluchom odporcu navrhol, preto ak okresný súd prejednal vec v jeho neprítomnosti, postupujúc v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. a odporca ako účastník konania, ktorý sa pojednávania osobne nezúčastnil nepovažoval postup okresného súdu, ktorý vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti za taký, ktorým by bolo porušené jeho právo, nemohlo dôjsť k porušeniu procesných práv na strane navrhovateľa. Nemožno preto považovať postup okresného súdu, ktorý rozhodol v neprítomnosti odporcu za nesprávny, ak vo veci rozhodol prihliadajúc na obsah spisu a dosiaľ pred ním vykonané dôkazy. Navrhovateľ pre prípad, ak mal záujem odporcovi klásť otázky, súdu nenavrhol vykonanie dôkazu výsluchom odporcu za týmto účelom, preto ak takýto návrh nepodal, nemohlo zo strany okresného súdu dôjsť k porušeniu jeho procesného práva tento dôkaz - kladenie otázok odporcovi, vykonať.

V tejto súvislosti preto odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutím vo veci samej v neprítomnosti odporcu bez splnenia predpokladov pre takýto postup by mohlo dôjsť eventuálne k porušeniu procesných práv na strane odporcu, nie však navrhovateľa. Odvolací súd preto konštatuje, že vo vzťahu k navrhovateľovi nedošlo k odňatiu jeho práv konať pred súdom, keďže v konaní aj prostredníctvom právneho zástupcu mal možnosť uplatniť si všetky svoje procesné práva. Navyiac k uvedenému odvolací súd poznamenáva, že súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutia, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p. (viď R37/1993).

V žiadnom prípade nemožno zo strany okresného súdu namietat', že by postupom súdu došlo k porušeniu princípu ústnosti a priamosti súdneho konania, ak sám navrhovateľ, ktorý sa porušenia týchto práv domáha, bol osobne na pojednávaní vypočutý, mal možnosť vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, ktoré boli v konaní vykonané a z dôvodmi, na základe ktorých odporca s návrhom nesúhlasil bol riadne oboznámený prostredníctvom jeho písomných podaní vrátane vyjadrenia jeho právneho zástupcu na pojednávaní, teda neexistovalo tvrdenie či dôkaz, s ktorým by nebol navrhovateľ pred rozhodnutím vo veci samej zo strany okresného súdu oboznámený, aby sa k nim nemohol vyjadriť. Ak okresný súd nepristúpil k osobnému výsluchu odporcu, nakoľko mal za dostatočné vyjadrenie jeho právneho zástupcu, ktorého za týmto účelom odporca v konaní splnomocnil na svoje zastupovanie, išlo o právo súdu vyhodnotiť, či dokazovanie vykonané pred rozhodnutím vo veci samej je dostatočným pre posúdenie návrhu navrhovateľa.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej v texte len „dohovor“) zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava SR neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Treba dodať, že aj podľa judikatúry ústavného súdu nepatrí do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Keďže odvolací súd má za to, že navrhovateľovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom, resp. jeho právo na spravodlivý súdny proces, prejednal následne rozhodnutie okresného súdu vo veci samej.

Hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bola skutočnosť, že žalovaná pohľadávka navrhovateľa v časti 5.872,95 € zanikla splnením v zmysle § 159 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Vo zvyšku tak istiny, ako aj jej príslušenstva nie je nárok na jej zaplatenie dôvodný kvôli zákonom stanovenej nevymáhateľnosti (§ 20 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii) a odpustení (§ 138 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní). Odvolací súd sa s týmto právnym záverom okresného súdu v celom rozsahu stotožňuje a aplikujúc ust. § 219 ods. 2 O. s. p. na dôvody v napadnutom rozhodnutí v celom rozsahu odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že reštrukturalizácia dáva dlžníkovi možnosť zbaviť sa „starých dlhov“, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania. Prihláška musí obsahovať predovšetkým identifikačné údaje veriteľa v závislosti od toho, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ktorý si uplatňuje pohľadávku a úpadcu, proti ktorému pohľadávka smeruje. Právnym dôvodom vzniku pohľadávky je právna skutočnosť, na základe ktorej vznikla veriteľovi pohľadávka (napr. kúpna zmluva, na základe ktorej predávajúci plnil a dlžník nezaplatil kúpnu cenu, alebo pracovná zmluva, z ktorej si zamestnanec uplatňuje nevyplatenú mzdu). Podľa právneho dôvodu vzniku pohľadávky posúdi oprávnenosť prihlásenej pohľadávky a jej vymáhateľnosť správca, prípadne súd v incidenčnom konaní o určenie pohľadávky. Len v žalobe o určenie pohľadávky ak ju správca poprie, sa veriteľ môže domáhať len toho právneho dôvodu vzniku, ktorý uviedol v prihláške. Právo preskúmať a popierať prihlásené pohľadávky má len správca. Takéto právo nemá dlžník ani veriteľ. Ak správca nepoprie pohľadávku v stanovenej lehote, považuje sa pohľadávka za zistenú. Veriteľ zistenej pohľadávky má právo, aby bola jeho pohľadávka v reštrukturalizačnom konaní uspokojená. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd i na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoE/49/2014, na ktoré v odvolaní navrhovateľ odkazoval, že zoznam pohľadávok je len v prípade neúčinnosti plánu exekučným titulom (§ 161 ods. 3). Preskúmaním prihlášky sa rozumie zisťovanie, či prihláška má stanovené formálne a obsahové náležitosti, či bola podaná včas na súde a u správcu, a či sa údaje v týchto prihláškach zhodujú. Správca musí pri každej pohľadávke preskúmať právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím prevodom, poradie zabezpečovacieho práva. Právnou ochranou veriteľa, ktorému správca neuznal, že si pohľadávku uplatnil riadne a včas a pohľadávku uplatnenú v takejto prihláške nezapísal do zoznamu pohľadávok, je podanie určovacej žaloby o určenie, že prihláška bola podaná riadne a včas alebo podanie žaloby o uloženie povinnosti správcovi zapísať pohľadávku do zoznamu pohľadávok.

Z obsahu spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1Er/8/2011 vyplýva, že odporca uhradil v reštrukturalizačnom pláne uvedených 5 % zo zistenej sumy pohľadávky navrhovateľa (5.872,95 €) do 1 roka od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k potvrdeniu plánu súdom. Vo zvyšnom rozsahu (111.586,05 €) sa stala pohľadávka nevyhľaditeľnou rovnako ako časť žalovanej pohľadávky neprihlásenej do reštrukturalizácie (zmluvná pokuta od 03. 11. 2011 a úrok z omeškania od vzniku omeškania do začatia reštrukturalizačného konania, t. j. do 11. 11. 2011 vrátane). V prípade úroku z omeškania po začatí reštrukturalizačného konania sa táto pohľadávka v celom rozsahu považuje za odpustenú v zmysle § 138 ods. 2 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V uvedenom ust. § 138 ods. 2 sa výslovne konštatuje, že príslušenstvo prihlásených pohľadávok, na ktoré vznikol nárok po začatí reštrukturalizačného konania sa do plánu už nezahŕňajú a tieto nároky sa v prípade potvrdenia plánu

súdom, k čomu v prejednávanej veci došlo, považujú v celom rozsahu za odpustené. Ani pohľadávky na zmluvnú pokutu po začatí reštrukturalizačného konania, na zaplatenie ktorej vznikol nárok omeškaním odporcu s uhradením istiny podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 11. 05. 2011 (21. 07. 2011), nie je prednostnou v zmysle § 120 ods. 2 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a teda sa tak, ako aj zvyšok istiny stala nevymáhateľnou.

Správny je aj právny záver okresného súdu spočívajúci v tom, že právo domáhať sa žalovaného plnenia po zohľadnení zaplatenej časti by mal navrhovateľ len v prípade neúčinnosti plánu, nakoľko zoznam pohľadávok je v prípade neúčinnosti plánu exekučným titulom (§ 161 ods.1 a 3 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii). V prípade účinnosti plánu by mal navrhovateľ právo domáhať sa pohľadávky v pôvodnej sume voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka v zmysle ust. § 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, avšak takýmto spôsobom sa navrhovateľ pohľadávky v predmetnom konaní nedomáhal, a pokiaľ v odvolacom konaní navrhol prístupenie manželky odporcu do konania ako spoludlžníčky, tomuto návrhu odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody nemohol vyhovieť. Vyjadrenia navrhovateľa v odvolaní vrámci odvolacieho konania vo vzťahu k vyporiadaniu BSM sú tak vo vzťahu k predmetu konania nevýznamné. Ak totiž v pláne nie je výslovne stanovené inak, veriteľ si môže vymáhať pôvodnú pohľadávku, teda v pôvodnej výške voči spoludlžníkom a voči ručiteľom. Veriteľ si môže vymáhať pohľadávku aj z majetku tretích osôb, ktorým tretie osoby zabezpečili toto právo. Potvrdený plán sa považuje za právny úkon urobený vo forme a spôsobom, ako vyžadujú osobitné predpisy pre vznik, zmenu, zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v pláne. Táto fikcia platí aj vtedy, ak by niektorý právny úkon obsiahnutý v pláne alebo v jeho prílohách neobsahoval všetky formálne či obsahové náležitosti. Ak sa pre vznik, zmenu, zánik práv a záväzkov obsiahnutých v pláne vyžaduje rozhodnutie príslušného orgánu, právo alebo záväzok vznikne, zmení sa, zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu.

Na doplnenie ešte odvolací súd poznamenáva, že k účinkom začatia reštrukturalizačného konania patrí predovšetkým zákaz exekúcie pri pohľadávkach, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou. Právny osud týchto pohľadávok sa rieši v pláne. Vo väčšine prípadov dochádza k zmene lehoty splatnosti, a len k čiastočnému zachovaniu pohľadávky, pretože vo zvyšku pohľadávky sa dohodne ich nevymáhateľnosť alebo ich zánik. Ak dlžník nespĺní pohľadávku v určenej lehote a v rozsahu stanovenom plánom, od písomnej výzvy veriteľa, stáva sa plán voči veriteľovi právne neúčinným. Pohľadávka sa obnovuje v pôvodnom rozsahu, v akom bola prihlásená, vrátane úroku z omeškania a zákon vyhlasuje zoznam pohľadávok za exekučný titul. Veriteľ si teda môže pohľadávku vymáhať v exekučnom konaní, avšak len v prípade, ak je plán neúčinným, o ktorý prípad v tomto konaní nejde. Z obsahu spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1R/8/2011 nevyplýva, že by bola vyslovená neúčinnosť reštrukturalizačného plánu voči akémukoľvek veriteľovi.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto odôvodnení rozhodnutia, odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu, ktorým návrh navrhovateľa zamietol vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil.

Aj pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrade trov prvostupňového konania, odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval vecne správne, ak aplikoval ust. § 142 ods. 1 O. s. p. vrátane ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Okresný súd dôvodne nepriznal právnomu zástupcovi odporcu z dôvodu neúčelnosti trovy právneho zastúpenia za poradu s klientom dňa 27. 10. 2014 a za písomné podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 28. 10. 2014, ak ich nepovažoval za potrebné na účelné bránenie práva, keď súd odporcu na podanie takéhoto vyjadrenia nevyzval. Vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 24. 10. 2014 pokiaľ by aj obsahovalo nové skutočnosti, ktoré navrhovateľom dovtedy neboli uplatnené, mohli byť zo strany odporcu prednesené priamo na pojednávaní konanom dňa 30. 10. 2014. Ak aj odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 28. 10. 2014 reagoval na podanie navrhovateľa zo dňa 27. 10. 2014 je nevyhnutné uviesť, že všetky dôvody v predmetnom podaní navrhovateľa uvedené, boli odporcovi známe, nakoľko vyplývali z exekučného konania, ktorého bol sám účastníkom (exekučné konanie pred Krajským súdom Banská Bystrica sp. zn. 43CoE/49/2014).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Vo veci samej bol úspešným účastníkom konania odporca, ktorému odvolací súd priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, a to za vyjadrenie k odvolaniu dňa 15.12.2016 vo výške 625,73 € (§ 10 ods. 1 v spojení s § 13a ods.1 písm. c) vyhlášky + režijný paušál vo výške 8,39 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) + 20% DPH vo výške 126,82 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky), ktoré spolu predstavujú sumu 760,94 €, ktoré je navrhovateľ povinný nahradiť odporcovi k rukám jeho právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p.. Pokiaľ ide o úkon - odvolanie odporcu proti výroku rozhodnutia o náhrade trov konania, v tomto rozsahu bol odporca neúspešným, ak mu odvolací súd v ňom napádanom rozsahu nevyhovel. Úkon- vyjadrenie odporcu zo dňa 16.02.2016 k podaniu navrhovateľa zo dňa 27.05.2015 nepovažoval odvolací súd za účelné bránenie práva odporcu, keď súd odporcu na podanie takéhoto vyjadrenia nevyzval, nevznikla mu povinnosť vyjadriť sa k procesnému návrhu navrhovateľa.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.